

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

От: Доц. д-р Николай Евгениев Крушков, *професионално направление 3.8 „Икономика“ (Управление на конкурентоспособността), Университет за национално и световно стопанство (УНСС).*

Относно: *Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“ в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Недялко Иванов Недялков.*

Тема на дисертационния труд: *„Осигуряване на вътрешната сигурност на Република България чрез укрепване на институционалното взаимодействие на Държавна агенция „Национална сигурност“.*

Основание за представяне на становището: *Участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 102/24.01.2022 на заместник-ректора на УНСС по научноизследователската дейност и международното сътрудничество.*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет *Икономика на инфраструктурата* на УНСС по професионално направление 3.8 „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“ в УНСС, съгласно Заповед на ректора на УНСС № 2511/12.11.2019г. Обучението е осъществено в докторантура на самостоятелна подготовка срещу заплащане през периода 04.11.2019 – 01.02.2022, с право на защита на дисертационен труд, считано от 01.02.2022, съгласно Заповед за отчисляване № 184/01.02.2022 на ректора на УНСС.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Обемът на представения дисертационен труд е от общо 154 страници.

Дисертацията е структурирана в увод, три глави, заключение, списък с научните и научно-приложните приноси, списък с използваната литература и списък с използваните законови и подзаконови актове.

Актуалността на изследването се обуславя от динамиката във възможностите на Държавната агенция „Национална сигурност“ за реализиране на взаимодействие с

останалите компетентни международни, регионални и национални институции, с оглед централната роля на ДАНС в осигуряването на вътрешната сигурност на страната. Отсъствието на натрупан досега еднозначен научен опит, свързан с изследвания на моделите на институционално взаимодействие на специалните служби в нашата страна, каквато е ДАНС, е основание за оценката, че актуалността на темата е смислово обвързана с предмета на изследването и очакваните резултати ще дадат реален научен и научно-приложен принос.

Обектът на изследване е тясно свързан с темата на дисертационния труд и е ограничен до полето на дейността на Държавна агенция „Национална сигурност“ като специализиран орган към Министерския съвет на Република България за изпълнение на политиката по защита на националната сигурност. Обектът е в широк контекст, което е обективно следствие от широкия обхват на различните аспекти в съдържанието на понятието „национална сигурност“.

Предметът на изследване е ясно формулиран и обхваща институционалното взаимодействие на Държавната агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) с всички компетентни структури за целите на осигуряването на високо ниво на вътрешна сигурност на Република България. Така определеният предмет на изследване отчита огромния брой международни, чуждестранни, национални, държавни и частни организации, с които ДАНС е призвана да взаимодейства при изпълнението на своите задачи.

Основната теза на изследването стъпва на разбирането, че съществуващата система на взаимодействие може да бъде модернизирана, подобрена, в различни направления на дейността да бъде уеднаквена и стандартизирана. Същината на изследователската теза е, че отсъствието или периодичното изменение на съществуващи правила и процедури във взаимодействието, а в допълнение и многото нюанси във взаимодействието изискват неотменими нормативно регулирани императиви; единни правила и принципи на взаимодействието в различните ситуации при работа с различни институции; единство в срокове за съгласуване, единство в административен и технически капацитет на изпълнението; общи критерии за ефективност на дейността, при това в среда на динамични промени, както в международен, така и в национален план.

Целта на изследването е точна, ясна и предопределя научни и научно-приложни приноси на изследването. Разкриването на несъвършенствата във взаимодействието на ДАНС и идентифицирането на възможностите за модернизация на съществуващия

модел на взаимодействие за осигуряване на националната сигурност, позволява структуриране на аргументирано научно изследване.

Използваните научно-литературни източници включват 49 такива на български език, 9 на английски език и дълъг списък от международни и национални нормативи, съотносими към темата на дисертацията.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Постигането на научните и научно-приложните резултати е следствие от добрата формулировка на задачите на изследването, сред които личат:

- изследване на организационните аспекти на взаимодействието за осигуряване на вътрешната сигурност на страната;
- проблемен анализ на състоянието на взаимодействието в областта на вътрешната сигурност на страната;
- идентифициране на възможностите за подобряване на взаимодействието в областта на осигуряването на вътрешната сигурност на страната;
- разработване и предлагане на конкретни мерки за укрепване на институционалното взаимодействие при осигуряване на вътрешната сигурност на страната;

Методологията на дисертационното изследване включва класически методи за анализ, основани на декомпозиране и асемблиране на изследваните процеси – в практически аспект линиите на взаимодействие на ДАНС са декомпозирани според различните участници, идентифицирани са възможности за модернизиране на това взаимодействие.

Прецизната формулировка на *задачите*, адекватният подбор на *изследователските методи*, логичността на *изложението* от общото към конкретното при изпълнението на задачите в своята единна цялост са факторите, които обуславят достигането до желаните научни и научно-приложни резултати и постигането на целта на изследването, което в представения за защита дисертационен труд е надлежно изпълнено.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси на изследването могат да бъдат разглеждани в паралел с потребителите на резултатите от изследването. От тази перспектива идентифицираните несъвършенства и предложените възможности за подобряване на взаимодействието, считам че *могат да се използват както чисто научно* – в науката за управлението (общо) и в науката за управлението на сигурността и отбраната (в частност) от висши училища, факултети, институти и научни

организации, които академично работят в областта на сигурността и обществения ред. Също така и *научно-приложно* – в министерства и ведомства, които имат отношение към културата и образованието в областта на националната сигурност; в министерство на вътрешните работи, министерство на отбраната, министерство на външните работи, ДАНС, ДАТО, ДАБ; в съдебната власт в лицето на ПРБ и НСлС; от мениджъри в частния сектор.

Считам за приемливи, без бележки по същество, предложените формулировки на претендираните научни и научно-приложни приноси на дисертационното изследване.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените четири научни публикации по темата на дисертацията отговарят на академичните критерии и изисквания. Три от тях са публикувани в специализираното списание „Национална сигурност“, индексирани в Националния референтен списък (НРС) на НАЦИД под номер 3387. Четвъртата статия е публикувана в списание „Икономика, инфраструктура и комуникации“ на факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя синтезирано и адекватно съдържанието на дисертационния труд. Включени са всички ключови елементи, предмет на изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Широкият обхват и сложността на темата заслужава адмирации, защото откриването на единни принципи и универсални зависимости от фундаментален характер за всяка система от системи, каквато е вътрешната сигурност, е по силите на изследователи и управленци с опит. Препоръките по изследването, без с това да омаловажавам постигнатите безспорни резултати, мога да огранича само до една от функциите на управлението – мотивирането, която авторът избягва да анализира. Дисертацията отделя внимание на сложността при определянето на общите цели, общото планиране, общото организиране и общия контрол в системата на вътрешната сигурност на страната, но не изследва системите за мотивиране на служителите, материални и нематериални.

8. Заключение

Предвид професионалната експертиза на Недялко Недялков в специфична и недостатъчно изследвана научна област, каквато е темата за институционалното взаимодействие на специална служба от българския сектор за сигурност, както и

неговия управленски опит в специфичното поле на дисертационното изследване, също така прякото значение на резултатите от изследването за развитието на управленската теория и практика у нас, и преди всичко заради приносите в дисертационното изследване, предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Недялко Иванов Недялков.

27.02.2022

Подпис:

(Доц. д-р Николай Крушков)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

From: Assoc. Prof. Dr. Nikolay Evgeniev Krushkov, *professional field 3.8 "Economics" (Competitiveness Management), University of National and World Economy (UNWE)*

Regarding: *Dissertation for the award of educational and scientific degree "Doctor" in professional field 3.8 "Economics", scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)" at UNWE*

Author of the dissertation: *Nedyalko Ivanov Nedyalkov*

Topic of the dissertation: *"Ensuring the internal security of the Republic of Bulgaria by strengthening the institutional interaction of the State Agency" National Security"*

Grounds for the presentation of the opinion: *Participation in the scientific jury on defense of the dissertation according to Order № 102 / 24.01.2022 of the Vice-Rector of UNWE for Research and International Cooperation*

1. Information about the PhD Student

The PhD student studied in a doctoral program at the *National and Regional Security Department, Faculty of Infrastructure Economics* at UNWE in *professional field 3.8 "Economics", scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)"*, in accordance with the Order of the Rector of UNWE № 2511 / 12.11.2019. The study was carried out in a *doctoral program of individual work under payment* in the period November 4th, 2019 – February 1st, 2022, with the right to defend the dissertation, according to Order № 184 / 01.02.2022 of the Rector of UNWE.

2. General characteristics of the presented dissertation

The content of the presented dissertation is a total of 154 pages.

The dissertation is *structured* in the following parts: an introduction, three chapters, a conclusion, a list of the scientific and scientifically-applied contributions, bibliography and a list of the used laws and regulations.

The *relevance* of the study is determined by the dynamics in the capabilities of the State Agency "National Security" (SANS) for cooperation with other relevant international, regional and national institutions, given the central role of SANS in ensuring internal security. The lack of unambiguous scientific experience related to research on the models of

institutional interaction of special services in our country, such as SANS, is a ground for assessing that the relevance of the topic as meaningfully related to the subject of the research therefore the expected scientific and scientifically-applied contributions are a must.

The *object of the study* is closely related to the topic of the dissertation and is limited to the field of activity of the State Agency "National Security" as a specialized body of the Council of Ministers of the Republic of Bulgaria for the implementation of national security policy. The object of the study is broad enough, but this is determined by the wide range of the different aspects of "national security" concept.

The *subject of the study* is clearly formulated and covers the institutional interaction of the State Agency "National Security" (SANS) with all competent structures for the purposes of ensuring a high level of internal security of the Republic of Bulgaria. The determined subject of research takes into account the huge number of international, foreign, national, state and private organizations with which SANS is called to interact in the performance of its tasks.

The *main thesis* of the study is based on the understanding that the existing system of interaction can be modernized, improved, in different areas of activity to be unified and standardized. The essence of the research thesis is that the absence or periodic change of existing rules and procedures in the interaction, and in addition the many nuances in the interaction require irrevocable normatively regulated imperatives; uniform rules and principles of interaction in different situations when working with different institutions; unity in terms of coordination, unity in administrative and technical capacity of the implementation; common criteria for the effectiveness of the activity, in an environment of dynamic change, both internationally and nationally.

The *goal of the study* is precise, clear and predetermines the scientific and scientifically-applied contributions of the research. The identification of the imperfections in the interaction of SANS and the possibilities for modernization of the existing model of interaction for ensuring the national security, allow structuring of substantiated scientific research.

The *science-literary sources* used include 49 sources in Bulgarian language, 9 in English language and a long list of international and national laws, agreements and standards relevant to the topic of the dissertation.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientifically-applied results

The achievement of scientific and scientifically-applied results comes from the precise formulation of the tasks of the study, among which are:

- study of the organizational aspects of the interaction for ensuring the internal security of the country;
- gap-analysis of the interaction in the field of internal security of the country;
- identification of the possibilities for improvement of the interaction in the field of ensuring the internal security of the country;
- development and proposal of specific measures for strengthening the institutional interaction in the field of ensuring the internal security of the country;

The methodology of the study includes classical methods of analysis based on decomposition and assemblance of the studied processes - in practical terms the lines of interaction of SANS are decomposed in accordance with the different participants and opportunities for modernization of this interaction are identified.

The requirements for allowing the defense of the dissertation are duly completed, namely: precise formulation of *the tasks*, the adequate selection of the *research methods*, the logic of *the exposition* from the general to the specific in the implementation of the tasks in its unified whole are among factors that determine the achievement of the desired scientific and scientifically-applied results and the achievement of the goal itself.

4. Evaluation of scientific and scientifically-applied contributions

The scientific and scientifically-applied contributions can be evaluated in parallel with the potential users of the research results. From this perspective, the identified imperfections and the proposed opportunities to improve the interaction, *can be used both purely scientifically* – in the science of Management (in general) and in the science of Security Management (in particular) by universities, colleges, institutes and scientific organizations that work academically in the field of security and public order. Also the *scientifically-applied* – by ministries and administrations related to culture and education in the field of national security; by the Ministry of Interior, Ministry of Defense, Ministry of Foreign Affairs, SANS, SATO (State Agency “Technical Operations”), SAR (State Agency for Refugees); by the judiciary, by private sector managers.

Without essential remarks, I consider as acceptable the proposed formulations of the claimed scientific and scientific-applied contributions of the dissertation.

5. Evaluation of the dissertation publications

The presented four scientific publications on the topic of the dissertation meet the academic criteria and requirements. Three of them were published in the specialized journal "National Security", indexed in the National Reference List (NRS) of NACID under number 3387. The fourth article was published in the journal "Economics, Infrastructure and Communications" of the Faculty of Economics of Infrastructure at UNWE.

6. Evaluation of the abstract

The abstract presents in a synthesized and an adequate manner the content of the dissertation. All key elements of the study are included.

7. Critical remarks, recommendations and questions

The wide scope and complexity of the topic is admirable, because the identification of uniform principles and universal dependencies for any system of systems, such as internal security, is within the capabilities of experienced researchers and managers. The recommendations, without diminishing in any way the indisputable results achieved, I can limit to only one of the functions of management - motivation, which the author avoids analyzing. The dissertation puts attention to the complexity of defining the common goals, general planning, general organization and general control in the internal security system of the country, but does not examine the variety of approaches to motivate employees, tangible and intangible.

8. Conclusion

Given the professional expertise of Nedyalko Nedyalkov in a specific and insufficiently researched scientific field, such as the topic of institutional interaction of a special service of the Bulgarian security sector, as well as his managerial experience in the specific field of the dissertation, the direct importance of research results for the development of management theory and practice in our country, and primarily because of the contributions to the dissertation, I propose to the esteemed scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" to Nedyalko Ivanov Nedyalkov.

27.02.2022

Signature:

(Assoc. Prof. Dr. Nikolay Krushkov)

